

Српска књижевносћ XVIII и XIX века (I)

Студијски програм Српска књижевносћ и језик

Поетика српске књижевносћи барока, њросвећеносћи, класицизма, њредромантизма и романтизма

Њеђошева поетика

Студијски програм Српска књижевносћ и језик
са комарашићем

СРПСКА КЊИЖЕВНОСТ ПОСЛЕ ВЕЛИКЕ СЕОБЕ

- Јован Деретић, *Историја српске књижевносћи* [проширео издање, 2002], Sezam Book, Зрењанин, 2007, стр. 405-420.

ГАВРИЛ СТЕФАНОВИЋ ВЕНЦЛОВИЋ

- Беседничка и наративна проза: *О црквама и сокачким кућама, Женама, О књићама и науци, О себичношћи, Двоколица јравде и треха, О женама и девојкама, О учићељима, Похвала књизи, О јријаштљеву, Свима и свакоме, Злајна средина, О неравнотојносћи жена, О лакријама, маскарама и вашариштима, Карање високоумљивим свештеницима, О цркви и крчми, Блудницима, Беседа на дан Блајвесћи* (Српска књижевносћ XVIII и XIX века: барок, њросвећеносћ, класицизам, њредромантизам – Хресћомашија (треће, допуњено издање), [приредили] Мило Ломпар и Зорица Несторовић, Чигаја штампа, Београд, 2009, стр. 65-89)

- Јован Деретић, *Историја српске књижевносћи*, стр. 420-426.

БАРОК У СРПСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ

- Јован Деретић, *Историја српске књижевносћи*, стр. 430-459.

ЗАХАРИЈА ОРФЕЛИН

- Поезија: *Тренодиа, Плач Сердији, Мелодија к јролећу*
■ *Живој и дела Пејтра Великој – одломци*
■ *Славеносербскји мајазинъ: „Предисловије“* (Хресћомашија, стр. 111-139, 161-165)

- Јован Деретић, *Историја српске књижевносћи*, стр. 449-455.

- Ненад Николић, „Орфелин: недовршена модерност“, у: *Меандри њросвећеносћи: Неколико лица српске књижевносћи XVIII и XIX века*, Службени гласник, Београд, 2010, стр. 19-75.

ЈОВАН РАЈИЋ

- Поезија: *Канћ о восјоминанији смерћи, Сербија исходјашчи в Кесарију њоје је јесн сију*
■ *Бој змаја са орлови*
■ *Историја разнихъ славенскихъ народовъ најиначе Болгаръ, Хорватовъ, и Сербовъ: „О Георгі II. Бранковичѣ графѣ и деспотѣ, и дѣлахъ его славныхъ“* (Хресћомашија, стр. 180-208, 235-242)

- Јован Деретић, *Историја српске књижевносћи*, стр. 444-449.

- Драгана Грбић, „Јован Рајић. Књижевноисторијски портрет“, Београд, *Годишњак Кашедре за српску књижевносћ са јужнословенским књижевносћима*, год. III, 2007, стр. 91-153.

ПРОСВЕЋЕНОСТ У СРПСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ

- Јован Деретић, *Историја српске књижевносћи*, стр. 430-466.

ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ

- *Писмо Хараламију* (Хресћ., стр. 249-254)
■ *Живој и њрикљученија*
■ *Совјеши здравајо разума: „Не кај се, добро чинећи“, „Право реци, па гледај, те утеци!“* (Хресћомашија, стр. 255-278)
■ *Басне: „Предисловије о баснах“, 1. „Орао и лисица“, 4. „Лав, курјак и лисица“, 17. „Курјак и јагње“, 77. „Жаба и јунац“, 133. „Финикс и голубови“, 144. „Дете и змија“, 159. „Ластавица и славуј“* (Хресћомашија, стр. 279-290)

- Јован Деретић, *Историја српске књижевносћи*, стр. 466-483.
- Мило Ломпар, „Дух просвећености у српској аутобиографији”, у зборнику: *Живој и дело Доситеја Обрадовића*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2000, стр. 429-434.

КЛАСИЦИЗАМ И ПРЕДРОМАНТИЗАМ У СРПСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ

- Јован Деретић, *Историја српске књижевносћи*, стр. 516-540.
- Јован Скерлић, „Школа ‘објективне лирике’: прилог историји српске уметничке поезије”, у: *Писци и књије III: Студије*, изабрао и приредио Јован Пејчић (*Изабрана дела Јована Скерлића*, књ. 4), Београд, Завод за уџбенике и наставна средства, 2000, стр. 143-169.

СТЕФАН СТЕФАНОВИЋ

- Смерћ Уроша Пешаћа, њоследњећи цара српскога
- Зорица Несторовић, *Бојови, цареви и људи: Трајички јунак у српској драми XIX века* (поглавље „Феномен трагичког у Смерти Уроша Пешаћа Стефана Стефановића“), Чигоја штампа, Београд, 2007, стр. 39-62.

ВУК СТЕФАНОВИЋ КАРАЦИЋ

- Критике и полемике: „Љубомиру Јелисијуму“ од Милована Видаковића, *Примјечанија на преводе Г. Томе Љубибрашића и на примјечаније на њих Г. Станимира Живковића* (*Хрестоматија*, стр. 716-738, 756-762)
- Историографски списи: *Жижије Ајдука Вељка Пејровића, Прва година Српскога војевања на гаје*
- Писмо кнезу Милошу Обреновићу од 12/24. априла 1832. године
- Српски речник: одломци из предвора првом издању (1818) и одреднице из другог издања (1852): „Божић“, „Вјештица“, „Кмет“, „Кнез“, „Намастир“, „Хајдук“, „Шегрт“, „Школа“ (*Хрестоматија*, стр. 744-750, 768-779)
- Јован Деретић, *Историја српске књижевносћи*, стр. 553-582.

- Слободан Јовановић, „Вук као сликар историских личности“ и „Вук Каракић о унутрашњој политици кнеза Милоша“, у: *Историје и књижевносћи I (Сабрана дела Слободана Јовановића*, том 11), Београдски издавачко-графички завод, Југославијапублик, Српска књижевна задруга, Београд, 1991, стр. 659-663, 785-787.
- Снежана Самарција, „Као српски Плућарх. Особеност Вуковог казивања у *Првој години српскога војевања на гаје*“, у: *Речи у времену*, СКЗ, Београд, 2018, стр. 111-131.

СИМА МИЛУТИНОВИЋ САРАЈЛИЈА

- Поезија: *Мило ројсћво (Земни рај), Развераћ, Будни сан једне шихе ноћи у Видину, На љићање, шта све сам радим, одговор, Мазда, Надиробно на љочу јокојној војводе Вељка Пејровића*
- Сердијанка: [28] „Истреб соперника“, [90] „Српска вјечитост“ (*Хрестоматија*, стр. 784, 787-788, 791-792, 794-803, 814-826)

- Јулије Хајденрајх (Julius Heidenreich), „Сима Милутиновић и Његошева Луча микрокозма“, Београд, *Прилози за књижевносћ, језик, историју и фолклор*, књ. XVIII, св. 1-2, 1938, стр. 122-139.

РАЗВОЈ ДРАМЕ У СРПСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ ДО ЈОВАНА СТЕРИЈЕ ПОПОВИЋА

- Васо Милинчевић, *Српска драма до Нушића*, Рад, Београд, 1985, стр. 17-100.

РАЗВОЈ РОМАНА У СРПСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ ДО ЈОВАНА СТЕРИЈЕ ПОПОВИЋА

- Јован Деретић, *Српски роман 1800 – 1950*, Нолит, Београд, 1981, стр. 61- 88.

ЈОВАН СТЕРИЈА ПОПОВИЋ

- Комедије: *Тврдица, Покондирена љиква*
- Роман без романа
- Родољубци
- Поезија: *Сломен јућовања ћо дољним пределима Дунава, На смрћ једној с ума сишавшећ, Гробље, На смрћ једној зликовца, Даворје на ћољу Косову, Човек, Изображенку, Нагрибије самоме себи* (*Хрестоматија*, стр. 655-659, 664-665, 675-688)

- Јован Деретић, *Историја српске књижевносӣ*, стр. 600-619.
- Васо Милинчевић, „Стеријина комедиографска тријада (*Покондирена шиква, Тврдица, Родолујици*)“, у: *Српска драма до Нушића*, Рад, Београд, 1985, стр. 101-156.
- Ненад Николић, „Односи стварних и фикционалних светова у *Роману без романа* Јована Стерије Поповића – димензија метафикационалности“, у: *Меандри ћаросвећеносӣ: Неколико лица српске књижевносӣ XVIII и XIX века*, Службени гласник, Београд, 2010, стр. 173-182.
- Јован Христић, „Песник Стерија“, у: *Изабрани есеји*, Српски ПЕН центар, Београд, 2005, стр. 9-32.

ПЕТАР II ПЕТРОВИЋ ЊЕГОШ

- *Луча микрокозма*
- *Горски вијенац*
- *Лажни цар Шћејан Мали*
- Поезија: [Ко је оно на високом брду], *Црнојорац к свемођућем Боју, Љешње кујање на Перчању, Парис и Хелена или Ноћ скучља вијека, Мисао, [Тројица вас насамо, један другој не ћелега], Срповој јраху С. Милутиновића, Полазак Помеја* (Хресћомашија, стр. 829-833, 838-846, 851-852, 854-856)

- Јован Деретић, *Историја српске књижевносӣ*, стр. 620-656.
- Алојз Шмаус (Alois Schmaus), *Њећошева „Луча микрокозма“* (поглавље „Песничка и филозофска концепција Луче микрокозма“), Октоих, Подгорица, 1996, стр. 69-113.
- Мило Ломпар, *Њећошево ѹесништво*, Српска књижевна задруга, Београд, 2010, стр. 156-212, 265-322.

РОМАНТИЗАМ У СРПСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ

- Јован Деретић, *Историја српске књижевносӣ*, стр. 659-683, 695-712, 763-769.

БРАНКО РАДИЧЕВИЋ

- Поезија: *Девојка на скуденцу, Пушник на уранку, Молићва, ?, Ђачки расшанак, Каг млидија умреши, Туѓа и ојомена,*

ОЙРОШАЈ ОГ КАРЛОВАЦА

- Јован Деретић, *Историја српске књижевносӣ*, стр. 683-695.
- Петар Милосављевић, „*Kad mlidijah umreti Branka Radičevića*“, у: *Reč i korelativ*, Nolit, Beograd, 1983, str. 146-173.

ЂУРА ЈАКШИЋ

- Поезија: *Пуш у Горњак, Ноћ у Горњаку, Вече, Орао, Поноћ, На Лийару, Ошаџина*
- *Јелисавећа, кнећиња црнојорска*
- Приповетке: *Неверна Тијана, Једна ноћ, Комадић швајцарској сира*

- Јован Деретић, *Историја српске књижевносӣ*, стр. 712-726.
- Зорица Несторовић и Мило Ломпар, „Романтичарски јунак и драма нестајања“ и „Од разумевања ка тумачењу“, у: Ђура Јакшић, *Јелисавећа, кнећиња црнојорска*, пропратни текстови Зорица Несторовић и Мило Ломпар, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2000, стр. 7-19, 233-240.
- Миодраг Поповић, *Историја српске књижевносӣ: Романтизам*, књ. III, Нолит, Београд, 1972, стр. 152-165.

ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ

- Ђулићи: „Разговор са срцем“, I, III, IV, VII, XVII, XXXII, XXXIII, XLII, XLVII, LVI
- Ђулићи увеоци: I, VII, VIII, XI, XII, XX, XXVII, XXX, XLIV, L, LXI, LXVI
- Поезија: *Свећли ћробови, Песма једног најлојалнијег ћрађанина, Билдуни, Јућућунска јућахаха, Јућућунска народна химна, Ошкиде се*

- Јован Деретић, *Историја српске књижевносӣ*, стр. 726-745.
- Драгиша Живковић, „Змајеви Свећли ћробови“, у: *Европски оквири српске књижевносӣ*, књ. III, Просвета, Београд, 1994, стр. 135-144.

ЛАЗА КОСТИЋ

- Поезија: *Међу зvezдама, Међу јавом и међ сном, Лице ћвоје... , Минадир, О Шекспировој ћрисцвашчињици, Певачка 'имна Јовану Дамаскину, Самсон и Делила, Сиомен на Руварџа, Јадрански*

- Прометај, Госпођици Л. Д. (Ленки Дунђерској) у синониму, „Прерано“!, Пролој за „Горски вијенац“, Santa Maria della Salute*
- Максим Црнојевић
■ Пера Сељединац
■ Књижевни погледи: *О Јовану Јовановићу Змају (Змајови), његову љевању, мишљењу и љисању, и његову добу* (одломци [„О песничком заносу“], [„Поезија и логика“]), „Одговор Светозару Марковићу“, „Илијада: поглед на једну лепу главу“, у: *Оледи*, приредио Предраг Вукадиновић, Нолит, Београд, 1965, стр. 101-120, 125-130, 141-163.
- Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, стр. 745-762.
■ Слободан Јовановић, „Лазе Костића Самсон и Делила“, у: *Из историје и књижевности I (Сабрана дела Слободана*

Јовановића

- Београдски издавачко-графички завод, Југославијапублик, Српска књижевна задруга, Београд, 1991, стр. 794-800.
- Аница Савић-Ребац, „Лаза Костић као тумач поезије Змајеве“ и „О једној песми Лазе Костића“, у: *Хеленски видици*, Српска књижевна задруга, Београд, 1966, стр. 163-173.
- Драгиша Живковић, „Синомен на Руварца Лазе Костића“, у: *Евројски оквири српске књижевности*, књ. IV, Просвета, Београд, 1994, стр. 148-173.
- Зорица Несторовић, *Бојови, цареви и људи: Трагички јунак у српској драми XIX века* (поглавља „Трагички јунак и маске“ и „Пера Сељединац Лазе Костића: фигура мученика и трагичка кривица“), Чигоја штампа, Београд, 2007, стр. 175-228.

ИСПИТНА ПИТАЊА

1. Српска књижевност после Велике сеобе
2. Гаврил Стефановић Венцловић
3. Барок у српској књижевности
4. Захарија Орфелин
5. Јован Рајић
6. Просвећеност у српској књижевности
7. Доситеј Обрадовић: *Писмо Хараламбију, Совјети здравај разума, Басне*
8. Доситеј Обрадовић: *Живој и љикљученија*
9. Класицизам у српској књижевности
10. Стефан Стефановић: *Смерћ Уроша Пешаја, њоследњеј цара српскога*
11. Вук Стефановић Караџић: критике и полемике, *Српски речник*
12. Вук Стефановић Караџић као писац и као историчар: *Жишиће Ајдук-Вељка Пештровића, Прва година Српскога војевања на гаје, Писмо кнезу Милошу од 12/24. априла 1832. године*
13. Епска поезија Симе Милутиновића Сарајлије
14. Љубавна и космичка лирика Симе Милутиновића Сарајлије
15. Развој драме у српској књижевности до Јована Стерије Поповића
16. Развој романа у српској књижевности до Јована Стерије Поповића
17. Комедије Јована Стерије Поповића: *Тврдица, Покондирена ћиква*
18. Јован Стерија Поповић: *Роман без романа*
19. Јован Стерија Поповић: *Родољубци*
20. Поезија Јована Стерије Поповића
21. Поезија Петра II Петровића Његоша
22. Петар II Петровић Његош: *Ноћ скујља вијека*
23. Петар II Петровић Његош: *Луча микрокозма – посвета*
24. Петар II Петровић Његош: *Луча микрокозма – композиција, ликови и песнички сродници*
25. Петар II Петровић Његош: *Горски вијенац – композиција*
26. Петар II Петровић Његош: *Горски вијенац – ликови*
27. Петар II Петровић Његош: *Лажни цар Шћејан Мали – композиција*
28. Петар II Петровић Његош: *Лажни цар Шћејан Мали – ликови*
29. Романтизам у српској књижевности
30. Поезија Бранка Радичевића
31. Бранко Радичевић: *Туѓа и ојомена*
32. Бранко Радичевић: *Кад млидија умреши*
33. Поезија Ђуре Јакшића
34. Ђуре Јакшић: *Поноћ и На Лийару*
35. Ђуре Јакшић: *Јелисавећа, кнегиња црнојорска*
36. Приповетке Ђуре Јакшића
37. Јован Јовановић Змај: *Ђулићи*
38. Јован Јовановић Змај: *Ђулићи увеоци*
39. Јован Јовановић Змај: *Свећили ћрободови*
40. Сатирична и хумористичка поезија Јована Јовановића Змаја
41. Поезија Лазе Костића
42. Лаза Костић: *Самсон и Делила*
43. Лаза Костић: *Синомен на Руварца*
44. Лаза Костић: *Santa Maria della Salute*
45. Лаза Костић: *Максим Црнојевић*
46. Лаза Костић: *Пера Сељединац*
47. Књижевни погледи Лазе Костића